

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Qua via & ratione discemus Obedientiam. Cap. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

tera) vel alligatura salutis. Hæc nos ligat, vt liberet, tenet, vt saluet, & vt à fouea iniquitatis eripiat. Conuertiturque in stolam gloriæ, & seruum exultationis, quoniam qui obedientiæ se subiecit, pro veste seruiti amicum beatitudinis, & pro subiectione coronam regni, quæ in perpetuum exaltet, accipiet.

Aliud caput tandem attingamus, ex quo obedientium gloria colligatur. Illud autem est illustrissimum virtutum comitatus, qui obedientiam vndique cingit. Nam qui perfectè, & ob Dei, ac perfectionis amorem se homini subiecit, certè magna charitate flammatur, certissima spe ac fiducia subnititur, profundissima humilitate decoratur, fortitudine roboratur, patientia defenditur, & constantia stabilitur. Quid quòd virtutes reliquæ obedientiam præcedunt, aut subsequuntur, nihilque est in hoc virtutum, ac bonorum operum genere, quod non verus obediens exquisitè perficiat? Hinc est, quòd cum virtutes ad hoc data sint, vt affectus comprimant, & vires nostras ordinent, Deoque subdant, hæc vna obediètia, tamquam omnes virtutes continens, mirificè præstat. Intellectum Deo, ac prælati subiecit, voluntatem frangit, vires sensuum, & membra ad opus mouet, & quidquid est in homine, in omni loco, & in omni tempore in Dei obsequium impendit. Si ergo vna virtus sola magnam in cælis gloriæ expectat, & meritò expectat, hæc virtus generalis cæteras quasi sui partes continens, atque ea si cumulara meritis, & laboribus circumsepta, quod præmium expectabit, ad quam gloriosam sedem ascendet? De quibusdam sanctissimis viris, vt de Martino & Francisco, canit Ecclesia:

Hic sanctus pauper, & humilis cælum diues ingreditur, hymnis cælestibus honoratur. Liceat mihi de hac virtute præstantissima hoc idem ad ostensionem eius gloriæ cantare. Obedientia pauper, & humilis cælum diues ingreditur, hymnis cælestibus honoratur. Expende tu, cum duo homines, alter pauper, & alter diues curiam regiam ingrediuntur, pauperis diuitisque discrimen. Si curiam ingrediat pauper, aut certè eius honestus, sine strepitu ab aliquo amico excipitur, at si clarissimus princeps adueniat, non sine magno plausu, & celebri apparatu ciuitatem ingreditur. Nobiles & magnates ad eum extra ciuitatem accurrunt, & cum illustri comitatu in domum amplissimam optimè præparatam, vel certè in ipsam regiam deportant. Huius discriminis causa est, quòd ille vt pauper, hic vt diues; ille vt priuata persona, hic vt publica curiam intrauit. Sic ego de obedientia, ac de alia quâpiam virtute morali cogito. Si cælum ingrediatur continentia, si fortitudo, si paupertas, si alia similis virtus, in qua quis emittit, locum, & hospitium suis meritis parem inueniet. At obedientia perfecta si cælum ingrediatur, vt princeps clarissima ingreditur, quam omnes virtutes cingunt, multa dona committantur, plurimi sancti labores circumdant, ita vt pro meritis, debeat locum eminentiorem accipere, & in domum amplissimam, ac plurimis diuitiis refertam deportari. Hæc cælum ingreditur diues in meritis, diues in miraculis, diues in virtutibus, diues in signis. Diues quidem in meritis, quæ quia omnia vt obediatur perficit, in omni loco, & in omni tempore, & in omni opere sua metita auget. Diues in miraculis, quoniam à Deo plurima miracula facta sunt, vt quam sit sibi grata subiectio, approbet atque confirmet. Diues in virtutibus, quæ ad omnem virtutem exercendam allicit, & cœtum viuicarum virtutum vel præcipientium, vel comi-

tantium, vel subsequentium secum vehit. Diues tandem in signis, quia verè sanctitatis est index, Christi, & Sanctorum imitatrix, & omnis, quæ imitatoris Adæ videbatur, propriæ voluntatis expultrix. Virtus tam diues, tam præclara, tam illustri quid ni magnam in cælis gloriæ obtineat? Certè veri obediens atque perfecti incomparabile gloriæ præmium possident, vt ille, qui per obedientiam vsque ad mortem exaltatus est, membra sua iter subiectionis ingressa secum in eminentissimo loco collocet, & præmio magnæ felicitatis exaltet.

Qua viâ, & ratione discemus Obedientiam.

CAPVT XVII.

M N I s obedientiæ latitudo septem à nobis gradibus comprehensa, tribus illis præcipuè continetur, quibus quod à superiore mandat, exequimur: & voluntatem nostram maioris voluntate formamus, & iudicium iudicio eius submittimus. Pro his ergo tribus gradibus assequendis specialia media assignabimus, quæ si præstiterimus, beneficio Dei, perfectionem obedientiæ consequemur.

Vt ergo, religiose vitæ ad promptam obedientiam executionis peruenias, hæc tibi sunt omnimodis obseruanda. Nulli ministerio, nulli occupationi, nulli rei quantumuis speciosæ, aut fructuosæ, nisi soli obedientiæ te dedices. Publicus, exempli gratia, Theologiæ, aut Philosophiæ præceptor, doctrinæ, & lectioni se consecrat, concionator concionibus disponendis, & prædicandis, scholasticus studiis, officialis muneribus externis se dedicat, & quia vnusquisque est suæ occupationi dicatus, & plus nimio addictus, hinc prouenit, vt difficultatem in obedientia recenter sibi iniuncta sentiat, & non promptè neque hilariter pareat. Quæ ergo nobis fuerint quasi stabiliter, & ex professo, atque ad longum tempus iniuncta, diligenter quidem, & alacriter facienda sunt, ac sine immoderata adhesionem præstanda, vt quotiescumque ea vel interrumpere, vel pro aliis muneribus commutare, vel ex toto omittere oporteat, obedientia non alicui rei alligatos, sed promptos, sed expeditos, sed sibi soli dicatos inueniat. Hoc documentum ex Bonauentura discemus, qui loquitur in hæc verba: Esto dominus tui ipsius, nec des alicui potestatem cordis tui, nisi Deo, & prælato tuo propter Deum. Esto ita expeditus ab omnibus alienis occupationibus vel affectionibus, quòd in nullo, prælato tuo aliquando molestus sis pro licentiis aliquid agendi, vel eundi, vel dandi, vel accipiendi. Et ita liberè arbitrio suo te committas, quòd tibi securè dicere possit: Fac hoc, & dimitte illud. Et tu sine murmuratione cordis, & difficultate facias, vel dimittas. Alioquin paruum fiduciam potes habere de merito obedientiæ tuæ, quam vouisti Deo in manibus sui vicarij, vel tui prælati. Si tu per impatientiam, vel importunitatem, cum vuleris eum tibi seruire, vel te licentiare quo tempore velis, nolueris; murmures, tunc non intrares per ostium, quod est Christus, in ouile sanctæ religionis, quia non venit facere voluntatem suam,

Bonauentura, tract. de interiori homine, p. 1. c. 40.

sed

fed patris. Ita enim tu fur esses, & latro. Fur, quia rem alienam, hoc est, voluntatem propriam, quam praelato resignaueras, eo inuito usurpares. Latro, quia tali exemplo animas simplices necares. Hac ille.] Bene itaque obedientibus dicemus, licet in alio sensu, illud Pauli Vosenim in libertatem vocati estis, fratres, tantum ne libertatem in occasionem detis carnis. Illi profecto in libertatem vocati sunt, vt scilicet nullius occupationis, aut muneris serui fiant, sed liberi & expediti a nimio affectu, ad ea quae sunt acturi, procedant. Quae libertas optima est, & ad conseruandam mentis serenitatem, & spiritum obedientiae promouendum necessaria, dummodo ex hac libertate in negligentiam, (quae libertas carnis vocari potest) non decidat. Sint velut illa Ezechielis anima, de quibus in re alia scribitur: Vbi erat impetus spiritus, illuc gradiebantur. Illa, inquam, non ad huc vel illum locum se inclinabant, sed omnino parata erant, vt huc vel illuc a diuino spiritu ducerentur. Sic & obedientes non ad hanc vel illam functionem afficiantur, sed indifferentes sint, vt pro impetu spiritualis patris in hoc vel in illo occupentur.

Confert etiam ad promptam obedientiae executionem, vt non solum ad nullum munus, nullamque functionem afficiaris, verum & vt cor tuum ab omni affectu reu creaturarum liberis, qui te ab obedientia retardare possit. Hac nuditate affectionum existimo a Domino paratos fuisse discipulos, vt post ipsum irent, & absque vlla mora, & tergiversatione, vniuersa relinquerent. Illi, ait, continuo relictis rebus secuti sunt Dominum. Pöderat Chrysostomus istam Apostolorum promptitudinem, dicens: Perpende & fidem, & obedientiam vocatorum, siquidem in medio ipsius operis constituti, cum illum audissent iubentem, nihil distulerunt, nihil omnino cunctati sunt; non dixerunt, reuertemur domum, loquemur propinquis, sed cuncta illico relinquentes, fecerunt quod Eliazus quoque sub Elia legitur impleisse. Talem quippe obedientiam a nobis Christus efflagitat, vt neque punctum temporis differamus, etiam si nos aliquid necessarium virgere videatur. Propter quod & aliam quendam accedentem ad se, & rogantem, vt ad sepeliendum patrem rediret, nec id quidem facere permisit, ostendens quia Christus cunctis sit etiam necessitudinibus preferendus. Sic ille.] Quomodo ille, qui suauiter omnia disponit, piscatores istos ad tam promptam obedientiam permouit? Non aliter (vt puto) quam in eis affectum lucri moderando, & immoderatum amorem erga patrem, & retia, & cymbam, auferendo. Ita si immoderatum affectum erga res absteris, facilem ac promptam ad obediendum te senties.

Adeo autem necessaria est hae affectuum nuditas ad facilem obedientiae executionem, vt necesse sit ad ipsum praelatum iubentem nimio amore non affici. Vnde Dorotheus ait: Subijcere superioribus & ducibus tuis, & illorum nimiam consuetudinem vitae: est enim laqueus, negligentes & desides in perditionem inducens.] Si enim hunc praelatum, & res illius, ac modum gubernandi nimio amore dilexeris, alio clauum accipiente, & aliter domum, aut provinciam regente, eius mandatis alterius gubernationi contrarijs obluclaberis, & forte, vt minus discreta contemnes. Dilige itaque praelatum, vt patrem, & eius mandata in pretio habe, & amoris tuo, & estimationi modum pone. Scito, hae quae ille praecipit, pro hoc tempore, quo praelatus est, salubria & vtilia reputare; pro tempore vero, quo iam non ipse sed alius praest, alia, etiam si opposita videantur, proficua, & discreta cognoscere, vt in omni tempore pro-

A ptus obediens inueniaris, & non tuis dictaminibus aut amici tui, sed praecipis maioris cuiuscumque propter Deum subiectus reputeris. Ac tandem, vt haec media rectae executionis concludamus, certum sit, quemcumque amorem, vel timorem immoderatum obedientiae executioni obstare. Quare Richard. de Sancto Victore ait: Duo sunt, quae solent perfectionem obedientiae praepedire, id est, ne cogamur vel amata deserere, vel aspera tolerare. Sed si temel animus amore abstinentiae, vel patientiae, perfecte incaluerit, protinus Ruben, id est, timor Dei, ad omnem obedientiam absque vlla contradictione se subdit. Qui enim tam aduersa perpeti, quam in prosperis non delectari, apud semet ipsum statuit, quae difficultas eius obedientiam minuere poterit? Si enim dura & aspera quaeque pro Dei amore etiam per memet ipsum appeto, cur non magis haec ex adiuncta obedientia, ad maioris meriti gloriam tolero? Sic ille.] Nihil igitur immoderate amemus, nihil immodice timeamus, & iniuncta promptae ac facilitate exequemur.

Ad obedientiam voluntatis tria alia iuuant, quae modo subiiciam. Vnum est, vt praelatos tuos diligas, & eos de te bene meritos patres agnoscas. Illi enim (vt iam diximus) verè sunt patres subditorum, statu & affectu. Statu quidem, quia habent officium parentum, & debent subditos diligere, & eis necessaria ministrare, & ab omni malo defendere. Affectu vero, quia hoc ipsum ad quod tenentur, praestant, & a subditis mala auertere, & in omnibus prouidere desiderant. Dilige itaque illos, & tunc libenter eis obediens, non aliter quam boni filij parentibus, sponsae dilectissimis suis viris obediunt. Ad hanc dilectionem obedientiae coniunctam Ecclesiastici verbis hortaris, ita dicentis: Filij sapientiae Ecclesia iustorum, & natio illorum obedientia, & dilectio.] Iusti sunt, qui a sapientia instruantur, genusque eorum obedientiae ac dilectioni deditum est. Ita namque obediunt, vt simul diligant, ita diligunt vt simul obediunt. Bene proinde monuit Bernardus iustos, vt si praelati sunt, sint sicut patres ad filios; si subiecti, vt filij ad patres suos: si conuinentes, omnium seruos se faciant: pius ad omnes affectus, dulcis in bono consensus, occursum in hilaritate, cohabitatio in gratia, discensus in ostensione charitatis, ad minores quouis modo mitis affectio cum opere, ad patres amor vsque ad subiectionem, ad maiores reuerentia vsque ad seruitutem.] Ideo igitur a subditis amor exigitur, vt amor, quem habent ad praelatos, tamquam ad patres ipsorum voluntate inflectat, vt libenter onera obedientiae suscipiant. Dominus quidem nos amore ad obedientiam allexit: priusque praecipit, vt diligamus ipsum ex toto corde, ex tota mente: ex hoc amore ad aliorum mandatorum custodiam expeditam preparauit. Ita si dilexerimus praelatos nostros propter Dominum, facile voluntatem nostram ad obediendum flectemus.

Alterum est ad obedientiam voluntatis necessarium, vt diligas ea, quae tibi iniunguntur, ad ea te applices, & rationes queras, quae te ad earum amorem permoueant. Vt enim ait Leo Papa: Obedientia mollit imperium, nec dura tibi necessitate seruitur, ubi diligitur quod iubetur. David sanè ita se ad promptam & voluntariam subiectionem animabat, legem, quam erat seruaturus, diligens, & vtilitates obseruationis expendens. Quomodo, inquit, dilexi legem tuam, Domine, tota die meditatio mea est.] Et: Iniquos odio habui, & legem tuam dilexi.] Et: Leuauimus meas ad mandata tua, quae dilexi, & exercebat

Ri. har. Beniam. minor. p. 1. c. 28.

Ecl. 3. 1.

Bern. de nar. amoris diuini Caput. 8.

Leo ser. 4. de seru. 7. mensi.

Pf. 118. 97. 98. 99. 47. 48.

in iulti

Gal. 5. 13.

Eccl. 1. 22.

Matt. 4. 20. Chr. y. 1. 1. 4. 17. Matt.

Reg. 19.

Matt. 3.

Dorothe. doct. 1. 24.

Ambr. ad
psal. 118.
ser. 13. v. 2

Proter. 6.
20. 21. 22

Hier. ibi.

in iustificationibus tuis,] Legem ille diligebat, vt legem libenter custodiret. Qui enim diligit, vt Ambrosius ait, ex voluntate facit, quæ sibi sunt imperata: qui timet, ex necessitate.] Eadem ratione Salomon nos ad dilectionem mandatorum provocat: vt ad voluntariam eorum custodiam animet. Conferua fili mi, ait, præcepta patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ. Liga eam in corde tuo iugiter, & circumda gutturi tuo. Cùm ambulaueris, gradiantur tecum; cùm dormieris, custodiant te, & euigilans loquere cum eis:] Hæc verba sic interpretatus est Hieronymus. Cùm ambulaueris in profectu iustitiæ, gradiantur tecum mandata Dei, vt te instruant; cùm dormieris in morte, custodiant animam tuam ne rapiat hostis: cùm euigilaueris in resurrectione, loquere, cum eis expectando præmia, quæ tibi, si ea seruaeris, promissa erant.] Hæc ille. At ita omnia ita possumus accipere vt feruidam erga dei legem amorem habendum designent. Ita igitur, si nos suo modo præcepta, aut quæuis prælatorum mandata dilexerimus, si rationes ad ea bona iudicanda, & salubria, & suauia quaerimus, promptissima voluntate ea complenda suscipimus. Nam quisque libenter facit quod diligit, & repugnanter ac difficulter quod non prius amore complectitur.

Tertium denique, quod obedientiam voluntatis inuay, est, si obedire ipsum ames, & veluti aliquid pretiosum, sicut verè est, magni aestimes. Sæcularis enim bonum sibi putat nulli obedire, sui iuris esse, & seruos habere, quibus possit imperare. At religiosus, qui mundum reliquit, qui detrimenda propriae voluntatis agnouit, qui propter imperium regni colorum se homini in hac vita subiecit, bonum sibi existimet obedire, & alterius ductu gubernari. Quia verò quisque bonum suum diligit, hinc eueniet vt obedire diligit, & libentissimè obedientiæ actiones exerceat. Magni fecit David habitare in domo Dei: vnde cecinit: Quia melior est dies vna in atrijs tuis super millia.] Hinc autem quid sequuntur est? Id sane vt iucundius haberet humi iacere in domo Dei, & ad ianuam eius contemptus volutari, quam in domibus superborum præcipuum locum tenere. Quare subdit: Elegi abiectus esse in domo Dei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.] Sic cognoscamus obedientiæ merita, & eius perfectionem diligamus, ita fiet vt libentissimè onus subiectionis portemus. Hanc ergo obedientiam qua propter amorem Dei, & virtutis bonum homo libenter prælato se subiecit, vocauit Bonauentura obedientiam charitatis. Sic quippe ille obedientiam in tria membra distribuit. Triplex est obedientia, scilicet necessitatis, cupiditatis, & charitatis: necessitate obedit, qui cogitur iniuris, & libenter esset liber, si posset, vel auerter, vt asinus, & serui maleuoli, & similes. Cupiditate obedit, qui pro mercede terrena, vel commodo corporis, vel consolatione exteriori libenter facit, quod ei iniungitur, vt canis, vel accipiter, vel mercenarius, & similes illis: quanto autem obedientia plus habet de temporali proprio commodo, vel solatio, tanto minus habet de merito coram Deo. Merces prioris est euasio pœnæ, quam timet incurrere si non obediat. Merces secundi est spes adipiscendi, quod desiderat, obediendo pro obtinendo munere, vel solatio temporali. Obedientia charitatis est quando ex charitate Dei, & propter Deum, & propter diuinam remunerationem obeditur, largè sumpto nomine charitatis, sub qua tam timor pœnæ, quam desiderium præmij, quam affectus amoris Dei includitur, quorum primum est incipientium, secundum proficientium, tertium perfectorum.

Ps. 83. g.
11.

Bon. pro-
cessu. 6.
religionis.
c. 40.

A Hæc ille.] Atque hæc obedientia charitatis perfectorum dicitur, quoniam ad perfectionem nos proximè ducit.

Pro obedientia intellectus, seu iudicij obtinenda alia tria media proponimus. Illud autem primum sit, vt quoties iudicium tuum aduersus iussa prælati insurgere tæat, prudètia tua exilitatè, & experientiæ defectum aduertas. Quoties in tuis rebus errasti; quoties noxium pro vtili, & malum pro bono, & falsum pro vero suspicasti; quoties temporis decursu quod antea manifestè exequendum videbatur, fugiendum potius, & abijciendum deprehendisti? Ergo recta ratio, ac prudentia, poscit, vt tu præsertim, qui sub prælati imperio viuis, eius iudicio regaris, & iudicium ac rationes tuas ipsius definitioni submittas.

B Ne innitaris prudentiæ tuæ, ait Sapiens, id est: Esto quòd prudentiam habetas, & rerum cognitione ac in negotiis dexteritate polleas, at non debes in te ipso fiduciam habere, sed magis, præcipue in rebus propriis, alterius iudicio ac ratione duci. Nec ideo quia bonæ vitæ sis, propterea, vt monet Ambrosius, debes tibi prudentiæ notionem arrogare. Sæpe enim boni errare possunt, sæpe specie recti decipiuntur, & quia sibi ipsi, & non aliis credunt, ab illa prima bonitate cadunt. Considera quoties tuum iudicium sequens errasti, è contra verò alterius, præsertim maioris, sententiam admittens, vtile & honestum attingisti, & ex tuis præteritis casibus discere proprium sensum declinare. Scopulus ille vitandus est, inquit

C Isidorus, vbi alter offendit, itinera illa non repetunt, quæ se læsisse cognoscunt, itinera illa non repetunt, vbi in foueam corruerunt. Tenaces laqueos auis capta declinat, rete auis suspecta non incidit, & omnia quæ possunt habere contraria, facilliter casus assument, si curam salutis propriae non haberent.] Tu proprium iudicium tuum non semel scopulum tibi, & iniuriam, & laqueum esse cognouisti; quæ prudentia erit relicto itinere recto, id est seniorum imperio, ad periculi occasionem repedare?

Deinde in huiusmodi tentationibus, quarum impulsu ad improbandas res iniunctas impelleris, tibi ipsi persuadebis te aliquo immoderato affectu moueri, & passione ad contrarium sensum incitari. Errat oculus, inquit Ambrosius, vbi erat affectus. Affectus ergo deceptio visus.] Vnde quia affectus tuus deprauatus est, & in contrarium inclinatus eius quod tibi præcipitur, ideo illud damnas, non quia in se bonum & conueniens non sit. Et sicut infirmus de cibi insauitate conqueritur, non quia cibus sit insauis aut malè paratus, sed quia ipse habet malis humoribus organum gustus infectum: ita quia gustum animæ deprauatum habes, desipiunt tibi bene & discretè imperata, ac si in se indiscreta essent, & non in imperfectione tua defectus existeret. Te igitur tamquam insipientem argue, & increpa, tibi ipsi tamquam parituro internum silentium indicito; ne autem agrotus contra sanum insurgere, & insipientis aduersus sapientem, & maiori luce perfusum ineptis rationibus quasi infirmis armis rebellare. An non legisti: Diis non detrahes, & principi populi tui non maledices?] sed verè hoc est prælato detrahere, & illi maledicere, ipsius mandata ac iussa damnare. Qui enim prælatum contemnit, eius vitam læcetatur, & mores condemnat, videtur personam hominis tangere; atqui eius gubernationem, & ipsius iussa in crimen adducit, personam non hominis, sed principis populi, quia in eius officium iniurius est, videtur lædere atque destruere. His itaque, & aliis similibus te ipsum, cùm prælatum iudicare cœperis, reprehendas, tibi que non indiscretioni illius malum

Pro. 3. 5.

Ambr. ad
Rom. 12.

Isid.

Ambr.
lib. de hono
mortis.

Exod. 17.
28.

ascribas,

ascribas, sic paulatim rationem altiora se præsumptem compescas, & iudicia aduersus imperata insurgentia frænabis.

Postremò, statum tuum ac prælati considera, & hæc meditatio te à iudicio mandatorum eius auertet. Ille caput est à Deo quidem constitutum, tu verò membrum capiti subiectum, quod secundum rationem rectam à capite debet dirigi ac gubernari. Ille magnam lucem à Domino communicaram habet vt regat; tu modicam, illam scilicet quæ sufficit, vt obedias. Ille non paruum rationum copiam meditatus est, & consilio aliorum adiutus, vt hoc, aut illud præciperet; tu nullam, aut vnã rationem vidisti, vt præcepto eius obliteres. Ille bonum commune ante oculos proposuit, vt ita in gubernatione procederet; tu bonum peculiare tuum, aut non bonum aliquod, sed solum affectum immoderatum intendis, vt oppositum mandati vile iudices. Ille tandem experientia poller; tu inexperientia, & cæcitate non cares. Quare ergo tam superbus eris, & arrogans, vt audeas iudicio, & ratiunculis tuis, prælati iussis repugnare?

Non iudices contra iudicem, ait Ecclesiasticus, quoniam secundum quod iustum est, iudicat. Ne, inquam, causam agas contra prælatum, quam profectò inire decreuisti, quando eius præcepta improbare audes. Ille enim, quod iustum erat, præcepit, ac rationi consonum, vnde Christus iudex omnium, ac iudex huius causæ futurus, te nimis temeritatis arguet, illum verò ab iniuria vindicabit. Temerarius quidem est ille, qui non sibi commissum iudicat. Tibi commissum non est prælatum tuum iudicare, aut eius præcepta discutere. Ne igitur eum iudicando, mandataque eius examinando, in temeritatem, & in penam temeritatis destinatam incurras. Hæc habuimus, quæ ad perfectionem obedientiæ consequendam legentibus proponeremus. Beatus autem Pater noster Ignatius, in illa aurea obedientiæ epistola, tria alia media proposuit ad subiciendum iudicium, quæ consultò præmittimus, ne omnibus peruia proponamus.

Conclusio huius tractationis, ac de amore obedientiæ.

CAPVT XVIII.

D siam iam huius tractationis, ac huius secundi voluminis, Deo ac Domino nostro donante, peruenimus, cuius ope vitæ spiritualis itinera patefecimus, & omnibus pie & religiosè viuentibus, rationem à malo declinandi, & bonum faciendi, monstrauimus. Illud solum superest, vt compendium huius multiplicis viæ inuestigemus (si quod fortè sit possibile reperire) vt illud homines infirma memoria, aut exiguis viribus teneant, & per ipsum quasi per iter tutissimum ad vitæ spiritualis finem, quem in votis habent, scilicet ad perfectionem, ac mentis sanctitatem, perueniant. Vtilissimum namque est, viam regiam, qua itur ad urbem, scire; ac vtilius & amabilius esse solet viam compendiarium agnoscere, si per eam breuius & tutius ad ciuitatem acceditur, & viator à multis laboribus & periculis liberatur. Hoc igitur vitæ spiritualis perfectionisque compendium, est obedientia, qua vna retenta, miro modo vniuersas virtutes possidemus, & cunctas vitæ vias breui conficimus, & ad vitam æternam, ad finem nimirum omnis desiderij nostri, &

A omnis perfectionis festinamus. Serui estis. (verba sunt Pauli) eius cui obeditis, siue peccati ad mortem, siue obedientiæ ad iustitiam. Duos terminos ponit, & duas horum terminorum vias. Termini sunt, mors & iustitia. Licet enim morti sola vita opposita videatur, meritò tamen ei opposuit iustitiam, quoniam non ad mortem corporis, sed animæ, respiciebat, cuius vita non est alia, quam ipsa gratia atque iustitia. At vitæ mortis & vitæ animæ qua nunc Deo per gratiam viuimus, & postea per gloriam viuemus, sunt peccatum, & obedientia, vt sicut peccatum ad mortem ducit, ita intelligamus obedientiam viam esse, qua ad vitam gratiæ & gloriæ omnes iusti perueniunt. Idque exemplo illius adolescentis monachi mirè obedientis ostenditur, ad cuius sepulchrum, post mortem eius, cum

B (vt Climacus narrat) senior quidam venisset, ad eumque clamans dixisset: Frater Achatii, putafne mortuus es? Respondit vita functus: Et fieri quomodo potest pater, vt moriatur homo obedientiæ deditus? Hic mortem per obedientiam euasit, & per hanc viam semper duraturam vitam inuenit. Eadem quoque nos ad perfectionem, quam ille adeptus est, transibimus, & vitam illam veram & beatam assequemur. Sicut enim per inobedientiam vnus hominis, scilicet primi parentis, peccatores constituti sunt multi, omnes inquam illi, ab eo peccatum originale traxerunt, & inobedientiæ sui parentis participes facti sunt: ita & per vnus obedientiam, nempe Christi, iusti constituti sunt multi, omnes inquam illi, qui per meritum passionis, & mortis eius gratiam & obedientiæ imitationem participarunt. Peccatum itaque via est qua ducit ad mortem, & obedientia via est qua ducit ad vitam. Per peccatum, quod transgressio & inobedientia est, peccator duplicem mortem culpæ & æternæ damnationis incurrit: per obedientiam verò iustus duplicem vitam gratiæ, & gloriæ, & perfectæ gratiæ, ac extremæ gloriæ perfectis paratæ promeretur.

C Si ergo, ô iuste, perfectionem cupis, si eius assequendæ gratiæ hæc nostra scripta legisti, vt ex eis viarum perfectionis notionem desideriumque deciperes, ecce compendiarium viam perfectionis, & tutissimam, & suauissimam, & omnium frequentissimam tibi demonstro. Hæc via compendiarium est, quoniam, vt diximus, omnes virtutes continet. Si diligis Deum, si diligis proximum propter Deum, si Deo debitum cultum exhibes, si ad parentes pietatem, ad maiores obseruantiam, ad æquales affabilitatem habes: si promissa implet, si veritatem in dictis tenes, si misericors, si pater, si mitis, si constans, si sobrius, & castus, & modestus existis, in his omnibus obedientiam custodis. Vnde si hanc tenueris, dum tenueris, non poteris legem transgredi, nec peccatum admittere, nec aliquam virtutem debitam præterire. Quare propositis à Moyse præceptis legis, quæ iustitiæ, & virtutum præcepta sunt, orationem suam sic ille obedientia conclusit. Custodite, & facite, quæ præcepit Dominus Deus vobis: non declinabitis neque ad dexteram, nec ad sinistram: sed per viam, quam præcepit dominus Deus vester, ambulabitis, vt viuatis, & bene sit vobis. Quid est custodite, & facite, nisi obedite Domino, & præcepta eius non tantum memoria seruetis, sed etiam obedientia possideatis? Et quæ est hæc via, per quam estis ambulaturi? nonne est obedientiæ via, à cuius tramite non est ad dexteram neque ad læuam declinandum, quia declinare, est obedientiam de-

Rom. 6.
16.

Climac.
gradum 4.

Rom. 5.
14.

Deut. 5.
32.33.